

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง กลุ่มคำหรือวลี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง กระเช้าสีดา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง กลุ่มคำหรือวลี

รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

๑. ความหมายของกลุ่มคำหรือวลี

๑. หนังสือบรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๓ ได้ให้ความหมายของวลี ไว้ว่า

“วลี หมายถึง หน่วยทางภาษาที่ใช้เป็นส่วนประกอบของประโยค เมื่อประกอบเข้าไปใช้ประโยคแล้ว วลีย่อมทำหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่ง ได้แก่ ภาคประธาน ภาคแสดง หรือส่วนขยาย วลีอาจประกอบด้วยคำ ๑ คำ หรือ คำหลายคำก็ได้”

๒. หนังสืออุเทศภาษาไทย หลักภาษาไทย : เรื่องที่ครูภาษาไทยต้องรู้ ได้ให้ความหมายของกลุ่มคำไว้ว่า

“กลุ่มคำ คือ คำหลายคำที่มาประกอบกัน มีความสัมพันธ์กัน แต่ไม่ปรากฏชัดและไม่สมบูรณ์ถึงขั้นที่จะจัดเป็นประโยคหรือเป็นวลีได้”

ดังนั้น สรุปความหมายได้ว่า กลุ่มคำหรือวลี คือ การนำคำตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไปมาเรียงต่อกัน โดยไม่เกิดคำใหม่ มีความหมาย แต่ยังไม่เป็นประโยค

๒. ชนิดของกลุ่มคำหรือวลี

จากการศึกษาเกี่ยวกับชนิดของคำทั้ง ๗ ชนิด ได้แก่

๑. คำนาม

๒. คำสรรพนาม

๓. คำกริยา

๔. คำวิเศษณ์

๕. คำบุพบท

๖. คำสันธานหรือคำเชื่อม

๗. คำอุทาน

ดังนั้น เมื่อจัดกลุ่มคำแล้ว สามารถแบ่งได้ ๗ ชนิด โดยเรียกตามชนิดของคำที่ขึ้นต้นกลุ่มคำนั้น ๆ ดังนี้

๑. กลุ่มคำนามหรือนามวลี

เช่น โรงเรียนของเรา

เด็กทั้งหลาย

พ่อค้าปลาหมึก

นักเรียนโรงเรียนวังไกลกังวล๔

สัตว์ป่าจำนวนมาก

ลุงป้าน้าอาปู่ย่าตายาย

๒. กลุ่มคำสรรพนามหรือสรรพนามวลี

เช่น พวกเราชาวไทย

พระคุณเจ้า

พวกเธอทั้งหลาย

ท่านอาจารย์ยอด

๓. กลุ่มคำกริยาหรือกริยาวลี ขึ้นต้นด้วยคำกริยา

เช่น ทำมาหากิน

เดินอย่างรวดเร็ว

ส่งงานเรียบร้อยแล้ว

ไม่ชอบละครเรื่องนี้เลย

๔. กลุ่มคำวิเศษณ์หรือวิเศษณ์วลี

เช่น	หอมชื่นใจจังเลย	สูงลิบลัว
	เหลือเกินจริง ๆ เชียว	มากเกินไปทีเดียว
	ที่สุดในโลก	มากจังเลย

๕. กลุ่มคำบุพบทหรือบุพบทวลี

เช่น	บนโต๊ะทำงาน	ด้วยน้ำใจ
	ใต้ขอบสะพาน	เหนือใต้ออกตก
	ในท่ามกลาง	

๖. กลุ่มคำสันธานหรือสันธานวลี

เช่น	ถึงอย่างไรก็ตาม	ด้วยเหตุผลนี้
	เพราะฉะนั้นแล้ว	หรือไม่ก็
	หากมิฉะนั้นแล้ว	

๗. กลุ่มคำอุทานหรืออุทานวลี

เช่น	อะไรกันนี้ !	ช่างกระไรหนอ !
	ว้ายตายแล้ว !	พระเจ้าช่วยกล้วยทอด !

๓. การนำกลุ่มคำมาแต่งประโยค

ตามหลักภาษาไทย เราสามารถนำกลุ่มคำหรือวลีมาแต่งประโยค เพื่อให้มีความใจความสมบูรณ์ โดยประกอบขึ้นตามโครงสร้างของประโยค ได้ดังนี้

๑. ภาคประธาน เช่น กลุ่มคำนาม กลุ่มคำสรรพนาม
๒. ภาคแสดง เช่น กลุ่มคำกริยา
๓. ส่วนขยาย เช่น กลุ่มคำวิเศษณ์
๔. ประกอบประโยค เช่น กลุ่มคำบุพบท กลุ่มคำสันธาน และกลุ่มคำอุทาน

คำ	นามวลี	กริยาวลี	ประโยค
นักเรียน	จำนวนมาก	ชอบเรียนวิชาศิลปะ	นักเรียนจำนวนมากชอบเรียนวิชาศิลปะ
เด็ก	เด็กน้อยคนนั้น	ตั้งใจเรียนมาก	เด็กเด็กน้อยคนนั้นตั้งใจเรียนมาก
โรงงาน	อุตสาหกรรม	เพิ่มโบนัสให้แกพนักงาน ๕ %	โรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มโบนัสให้แกพนักงาน ๕ %
ตลาด	การค้าผักผลไม้	เปิดเวลา ๐๑.๐๐ น.	ตลาดการค้าผักผลไม้เปิดเวลาตี ๑
สุนัข	สีดำตัวนั้น	วิ่งไล่กัดแมว	สุนัขสีดำตัวนั้นวิ่งไล่กัดแมว
ปลา	แม่น้ำแม่กลอง	มีรสชาติอร่อย	ปลาแม่น้ำแม่กลองมีรสชาติอร่อย
รถ	บรรทุกสินค้า	แล่นบนถนนอย่างช้า ๆ	รถบรรทุกสินค้าแล่นบนถนนอย่างช้า ๆ

๔. กลุ่มคำกับหน้าที่ในประโยค

กลุ่มคำที่ทำหน้าที่เป็นประธานในประโยค

๑. กลุ่มคำนาม

เช่น พ่อค้าปลาหมึกปากหลักขายปลาหมึกอยู่ที่ตลาดนัด
สัตว์ป่าจำนวนมากอาศัยอยู่ในป่าที่อุดมสมบูรณ์
โรงเรียนของเราเป็นโรงเรียนสีเขียว
เด็ก ๆ ทั้งหลายช่วยกันพัฒนาโรงเรียนด้วยการทำความสะอาด

๒. กลุ่มคำสรรพนาม

เช่น พวกเราชาวไทยร่วมกันทำความดีเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล
พระคุณเจ้าจะทำวัตรเมื่อไหร่ครับ
พวกเธอทั้งหลายจงช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดของโรงเรียน

กลุ่มคำที่ทำหน้าที่เป็นกริยาในประโยค

๑. กลุ่มคำกริยา

เช่น ชาวบ้านที่ทำมาหากินบนเขาสูงส่วนใหญ่เป็นชาวดอย
นักเรียนเดินอย่างรวดเร็วเมื่อครูปล่อยกลับบ้าน
ผมส่งงานเรียบร้อยแล้วเมื่อเช้านี้
แก้วตาไม่ชอบละครเรื่องนี้เลย

กลุ่มคำที่ทำหน้าที่ประกอบประโยคเพื่อให้ใจความสมบูรณ์ขึ้น

๑. กลุ่มคำวิเศษณ์ เช่น อาหารร้านนี้อร่อยมากเลยทีเดียว
เขารักเธอมากเหลือเกิน
๒. กลุ่มคำบุพบท เช่น แม่รีบวิ่งเข้าบ้านในท่ามกลางสายฝนที่ตกแรง
พลอยวางกับข้าวไว้บนโต๊ะอาหาร
๓. กลุ่มคำสันธาน เช่น ถึงแม้ว่าเธอจะเก่งก็ต้องไปให้ทันวันแข่ง
เพราะเขาเป็นคนสะเพร่า ด้วยเหตุผลนี้งานของเขาจึงผิดพลาด
๔. กลุ่มคำอุทาน เช่น ว้ายตายแล้ว ! รถชนกันเสียงดังโครม
อะไรกันนี้ ! พวกเธอน้ำสีกเลอะเทอะใส่รูปได้อย่างไร

แหล่งที่มา : เรียบเรียงมาจากหนังสือบรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๓ หน้า ๖๕ - ๙๐
และหนังสืออุเทศภาษาไทย หลักภาษาไทย : เรื่องที่ครูภาษาไทยต้องรู้ หน้า ๙๓ - ๑๐๑

